

Notulen van de vergadering
gehouden op vrijdag 22 maart 1963 in de Trêveszaal,
aangevangen 's morgens om tien uur en 's middags en
's avonds voortgezet

Aanwezig: De minister-president De Quay en de ministers
Van Aartsen, Beerman, Cals, Klompé, Korthals,
Luns (punten 2a t/m 2i, 3 t/m 8 en 12 t/m 16),
Marijnen, De Pous, Toxopeus, Veldkamp, Visser
en Zijlstra

Voorts zijn aanwezig de staatssecretarissen
Bot (punt 2g), Calmeyer (punt 2d), Gijzels
(punt 17a), Van Houten (punten 2a t/m 2i),
De Jong (punt 2d), Schmelzer (punt 7) en
Scholten (punten 1 en 17a)

Secretaris: J.Middelburg

2. Buitenlands beleid

a. Bezoek Franse president (Zie notulen m.r. 15 maart 1963, punt 2a)

Minister Luns deelt het een en ander mede over het gesprek, dat hij na de maaltijd op Huis ten Bosch met president De Gaulle heeft gehad. Hij heeft erop gewezen, dat de persconferentie van de president Nederland en de andere vier EEG-partners zeer had geschokt en het vertrouwen had ondermijnd. Met betrekking tot het Nederlandse standpunt heeft spreker gezegd, dat onze bezwaren niet waren ingegeven door pro-Amerikaanse gevoelens. Wij menen echter, dat de Franse politiek in de bestaande omstandigheden niet tot het gestelde doel zal kunnen leiden en gevaarlijke kanten heeft. Een politiek om naast de machtsblokken van Amerika en Rusland een gelijkwaardige groepering te vormen zou naar Nederlandse mening afgewezen moeten worden. De Nederlandse wens, dat Engeland lid van de EEG wordt, is niet geïnspireerd om samen met dat land een politiek tegenwicht tegen Frankrijk en Duitsland te vormen, maar de EEG zal economisch en politiek slechts tot volle ontplooiing kunnen komen door toetreden van andere Europese landen, in het bijzonder Engeland. Spreker heeft voorts gezegd, dat in de strijd tegen het Russische communisme en imperialisme het Amerikaanse bondgenootschap, in het bijzonder in de NAVO, onontbeerlijk is en dat een distanciëring door Europa grote gevaren zou opleveren. President De Gaulle zei in zijn antwoord, dat voor de persconferentie die tot de breuk in de onderhandelingen met Engeland heeft geleid politieke overwegingen de doorslag hebben gegeven. De president was aanvankelijk gereserveerd ten aanzien van de toetredingsbesprekingen

met Engeland.....

ministerraad
22 maart 1963

met Engeland omdat hij vreesde, dat dit economisch niet bereid zou zijn het volledige lidmaatschap te aanvaarden, maar de Britse regering had hem met nadruk verzekerd, dat Groot-Brittannië geen voorkeurspositie opeiste en zich politiek op Europa zou richten. Dit was hem nog door de Britse premier Macmillan bevestigd in de bijeenkomsten te Champs en Rambouillet. De president had de overtuiging gekregen, dat na de plotselinge stopzetting door Amerika van het Skybolt-project de Britse regering samen met de Franse zou onderzoeken of een Frans-Brits kernwapenproject zou kunnen worden opgezet. In Nassau had Macmillan echter het Polaris-akkoord aanvaard, waardoor Engeland zich aan Amerika had overgeleverd. Hieruit had president De Gaulle de conclusie getrokken, dat Groot-Brittannië economisch en politiek niet bereid bleek een volwaardig lid van de EEG te worden. De Franse president verklaarde, dat hij vond dat Engeland tot Europa behoorde, doch dat het nog niet rijp is voor economische en politieke aansluiting bij Europa. President De Gaulle noemde voorts de "force de frappe" noodzakelijk, enerzijds omdat voor Frankrijk en Europa grotere invloed in de Westerse verdediging moet worden geëist, anderzijds omdat het niet vaststaat, dat de Verenigde Staten onder alle omstandigheden Europa militair te hulp zullen komen. Spreker heeft in zijn antwoord o.a. gezegd, dat de Amerikaanse kernbewapening zodanig superieur aan die van Engeland en Frankrijk is, dat het noodzakelijk is met Amerika samen te werken en de Amerikaanse leiding te aanvaarden. In het vervolg van het gesprek keerde president De Gaulle zich tegen de Nederlandse houding na de mislukking van de onderhandelingen in Brussel op 29 januari j.l. Volgens de president was het de vrees van Nederland zijn politieke identiteit te verliezen als het in een hecht politiek bondgenootschap met de andere vijf zich zou bevinden. Dit was de werkelijke reden volgens de Franse president waarom Nederland in februari 1961 de Europese Politieke Unie had afgewezen, bij welk standpunt België en Italië zich later aansloten. Volgens de president was Frankrijk nu gedwongen geweest bilateraal met Duitsland in zee te gaan, waarbij de Duitse Kanselier zeer op het afsluiten van een verdrag had aangedrongen. Spreker heeft de veronderstelde beweegredenen bij Nederland bestreden, eraan toevoegende, dat de Nederlandse regering de Franse plannen uit een Europees idealisme heeft afgewezen. Spreker heeft voorts verklaard, dat Nederland zal blijven meewerken in de EEG, waarbij het nauwkeurig zal toezien, dat geen beslissingen zullen worden genomen, waardoor de kloof met de EVA-landen zou worden vergroot. Spreker heeft een beroep gedaan op de Franse president om in te stemmen met hernieuwde politieke consultatie tussen de zes EEG-landen en Engeland in het kader van de WEU. De reactie van de Franse president was zeer gereserveerd.

2 b. Behandeling algemeen verdrag met Duitsland (Zie notulen m.r.
1 maart 1963, punt 2d)

Minister Luns deelt mede, dat de voorzitter van de Eerste Kamer hem gevraagd heeft of de regering prijs stelt op

spoedige.....